

Paladijn

Eerste druk, april 2012
© 2012 Hanneke Kroeze

Tekstverwerking: Gerard Damkat
Illustraties: Hanneke Kroeze

ISBN: 978-90-484-2364-4
NUR: 277

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of veelevoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (I) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (II) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Hanneke Kroeze

Paladijn

Er was vandaag heel wat beroering geweest in het doorgaans zo gestaag kabbelend vrijgezellenbestaan van Sanneke Donkerwater.

De buurvrouw, die jarenlang het statige grijze portiek met Sanneke had gedeeld, was definitief uit het maatschappelijk circuit verwijderd en per taxibus weggevoerd naar een bejaardencentrum. Haar familie zou nog langskomen om zich over de inboedel van haar appartement te ontfermen.

Sanneke had steeds een goed contact gehad met “tante Gré”, zoals de buurvrouw door een ieder genoemd wilde worden.

Zij bezat dan ook al lange tijd een sleutel van tante Gré’s woning en kon dus iedere avond een lampje laten branden in het huis van de oude dame, om het een bewoonde indruk te geven.

Bovendien zou Sanneke, op verzoek van de familie, de planten af en toe verzorgen, zolang dit nodig was. “Het zou dus maar voor even zijn,” meende zij.

Tante Gré was ooit gehuwd geweest met een timmerman, maar Sanneke had de reeds lang ontslapen echtgenoot van haar buurvrouw nooit gekend. Slechts eenmaal had tante Gré verteld dat haar man zeer bedreven was geweest in houtbewerking.

Hij zou over bijzondere artistieke vaardigheden hebben beschikt.

Sanneke had echter nog nooit een product van zijn vroegere arbeid gezien.

De enerverende dag werd afgesloten met een bezoekje aan tante Gré’s appartement. Sanneke drukte bij binnenkomst automatisch enige lichtknoppen in en verbaasde zich vervolgens over de toestand waarin de woning was achtergelaten.

Er stonden nog ontbijtspullen op de gedekte tafel in de woonkamer, waaronder een halve kan thee en enige, nu reeds verdroogde, boterhammen op een schaal. In de hoek prijkte, in volle glorie, tante Gré’s kerstboom en op een tafeltje aan de wand stond een houten kerststal met bijbehorende gipsen beelden.

Door dit alles leek het interieur nog volop te ademen en te leven. Het

hele tafereel beantwoordde niet bepaald aan Sanneke's verwachting, maar straalde wel iets vertrouwds uit, al kwam het woord "vertrouwen" nauwelijks in Sanneke's strak betegelde en ingetogen vocabulaire voor. Het was net of tante Gré zomaar uit haar oude leven was weggevoerd, terwijl haar huisraad nog volop van haar aanwezigheid getuigde.

Sanneke maakte de ontbijttafel snel en doeltreffend aan kant. De kruimels en andere etensresten zouden maar ongedierte aantrekken dat ook nog een bedreiging voor haar eigen woning vormde. En die kerstboom! Hoe haalde tante Gré's familie het eigenlijk in haar hoofd om dat ding zomaar te laten staan! Sanneke zou morgenvroeg maar eens flink aan de slag gaan. De ballen, slingers en andere troep wilde zij zo snel mogelijk in dozen stoppen. Vervolgens zou zij die "uit-harende" struik verwijderen om dagelijks stofzuigen te voorkomen. Sanneke had nooit een kerstboom gehad. Die gaf maar rommel en buiten haarzelf was er toch niemand die ernaar zou kijken.

De geur van dennentakken prikkelde echter haar geheugen voor een moment. Sanneke nam onbewust plaats in tante Gré's favoriete zetel en verviel spoedig in mijmeringen over lang vervlogen dagen. Algauw baanden haar gedachten zich een weg naar haar allereerste bewustzijn.

Sanneke's vader was voor haar niet meer dan een prille herinnering. In fragmenten zag zij hoe hij met haar langs het strand liep en hoe hij zijn pijp uitklopte op de hak van zijn schoen. Heel even vleide zij zich neer op zijn schoot en las hij haar voor. Maar het boek en zijn stem waren uit Sanneke's geheugen verdwenen.

Na vaders dood had zij, als oudste van zes kinderen, de medeverantwoordelijkheid voor haar drie broers en twee zusjes als een ijzeren juk op haar schouders vast geklonken. En dat juk was blijven drukken en schrijnen, totdat drie jaren na vaders heengaan ook moeder, na een lang ziekbed, het leven liet. Elf jaren jong maar gebroken en vermoeid van geest was Sanneke toen de nonnetjes van het Franciscanessenklooster de last van haar overnamen.

Effen, vaal en grauw waren Sanneke's nog resterende jeugdijaren, als

een verfoeid kledingsstuk dat zij dagelijks dragen moest tot zij het, door leeftijd overwonnen, kon afwerpen.

Op haar achttiende verjaardag pakte zij haar schamele bezittingen bijeen in een klein koffertje en verliet zij, zonder omzien, het Franciscanessenklooster. De oude muur, de slotgracht, het kindershuis, de school en het aangrenzend witte kerkje, de velden, weiden en bossen rondom had zij tot op heden nimmer bezocht. Geen van haar broers of zusjes had zij sinds haar vertrek gezien. Haar verwanten hadden na moeders dood nog de kinderlijke ontvankelijkheid bezeten die hen in staat stelde om zich aan het nieuwe leven bij de Franciscanessen te hechten en bekoord te worden door de liefallige religieuzen, die hen onderwezen in gebed en engelenzang, in kennis der natuur en harmonie der schepping.

Nimmer had Sanneke blijheid, devotie en verhevenheid gevoeld tijdens haar verblijf bij de zusters. Nimmer konden de heilige missen, het ijl gezang en de verhalen over het Kind Gods haar geest verheffen en in vervoering brengen. Zij kon niet opbloeien en stralen in het klare licht, zoals haar broers en zusjes.

In plichtsbef en nauwgezetheid had Sanneke altijd uitgeblonken. De bezorgde nonnetjes hadden steeds vergeefs gepoogd om de “geknakte bloem”, zoals zij hun zorgenkind dikwijls noemden, op te beuren en in haar stroefheid verandering aan te brengen.

Sanneke's zich eigen gemaakte gedrag bleek een juiste sleutel tot handhaving te zijn in een wereld, die haar snel als een grijze en onbeduidende muis opslokte en weer uitspuwde bij een saaie werkgever, op een naamloos kantoor van een afgemeten, geproportioneerd bedrijf. Zij richtte haar bestaan naar eigen inzicht in en leefde als een fatsoenlijk maar niet noemenswaardig burger. Haar dagen regen zich aaneen, steeds in hetzelfde ritme, met geijkte rituelen en bijna stereotiepe handelingen. Zij stond om zeven uur op en hees zich vervolgens in vormelijke kleding, meestal een mantelpak, zwarte kousen en bijbehorende lakpumps. Zij poederde haar gelaat, besprenkelde haar hals met steeds dezelfde fantasieloze eau de cologne, maakte enige sneetjes brood voor de middagpauze klaar en deed deze in een blikken trommeltje. Zij nuttigde snel haar “cornflakesontbijtje” en

spoedde zich vervolgens de deur uit. Zij ging altijd met de bus naar haar werk. Om tien over acht nam zij plaats achter haar bureau. Uren achtereen ontving zij telefonische orders en verrichtte zij kilometers typewerk. Koffie drinken en lunchen deed zij op vaste tijden, in de bedompte, naar tabak riekende kantine, samen met haar immer aanwezige, volgzame en uitgedoofde collega's.

Om vijf uur sloot zij haar werkzaamheden af door haar bureau steevast tot in de puntjes op te ruimen. Zij bereidde zich daarbij alvast voor op de volgende dag, door zaken als voldoende printpapier, een pen en een notitieblok klaar te leggen. Hierna begaf zij zich wederom naar de bushalte en vervolgens naar haar appartement, alwaar zij een eenvoudig avondmaal klaarmaakte. Dit bestond doorgaans uit zoveel mogelijk voorbewerkte producten, die wel de benodigde voedingsstoffen leverden, maar waaraan de directe levenssappen waren onttrokken. Verse kool en andijviekroppen, zanderige wortels of aardappelen deden haar gruwen. Ze herinnerden Sanneke teveel aan de grote moestuin, die haar moeder er noodzakelijkerwijs op na had gehouden om haar zes koters fatsoenlijk te voeden. Ze deden denken aan de momenten waarop Sanneke, met haar kinderlijk lichaam, had gezwoegd om het onkruid klein te krijgen of in de koude modder had gewroet om groenten te oogsten voor het avondeten, dat zij zo dikwijls had moeten bereiden voor de rest van het gezin. Moeder had op de meest uiteenlopende tijdstippen gewerkt, als schoonmaakster of kinderopas, om thuis de eindjes aan elkaar te knopen.

Ook de Franciscanessen hielden er destijds een aanzienlijke moestuin op na en bovendien kweekkassen, waarin dagelijks met veel toewijding en vrolijkheid werd gewerkt. De zusters lachten en graptten altijd en dit had meestal aanstekelijk gewerkt bij de kinderen die zij onder hun hoede hadden. De kloosterschool werd niet alleen door de wezen bezocht, maar ook door tientallen kinderen uit omringende dorpen, die in hun vrije tijd dikwijls karweitjes verrichtten voor de zusters. Er was altijd volop bedrijvigheid in en om het klooster geweest, maar Sanneke had steeds voorkeur gegeven aan orde en stilte.

Nu, in haar drieëndertigste levensjaar, verveelde en vermoeide uitbundigheid haar nog immer. Zij hield niet van overbodige zaken en op-

smuk. Die dienden immers nergens voor. Zelfs haar maaltijden waren doelmatig en zonder versiering.

Met een bord op schoot nam Sanneke iedere avond plaats op de bank bij de televisie, zodat zij de nieuwsberichten en actualiteiten nauwgezet kon volgen. Soms keek zij naar een documentaire en anders breide of haakte zij. Op die manier had zij al vele sokken, pannenlappen en onderzetters vervaardigd voor de halfjaarlijkse katholieke fancyfair. Op die bazaar werden hand gemaakte artikelen voor diverse goede doelen verkocht. Onlangs had de fancyfair in het teken van de middeleeuwen gestaan en Sanneke en de andere deelnemers hadden in toepasselijke kleding achter de vele kramen en tafels plaats genomen. Tante Gré's neef Joost, die student aan de kunstacademie was, had tijdens de fair vele tekeningen van Sanneke en de overige deelnemers gemaakt, in het kader van een of andere opdracht. Sanneke stond niet graag in het middelpunt, maar omdat Joost een familielid van tante Gré was, had zij toegestaan dat hij haar schetste.

Als Sanneke 's avonds niet handwerkte dan las zij soms een boek of tijdschrift met informatieve inhoud. Romans, sprookjes, avontuurlijke of fantastische verhalen meed zij als een besmettelijke ziekte.

Op zaterdag deed Sanneke de hoognodige boodschappen, meestal bij een en de dezelfde supermarkt, die zij op haar aftandse opoefiets binnen vijf minuten kon bereiken en waar zij als een der eerste klanten arriveerde. Want ook in het weekend stond zij zeer vroeg op.

Voor kleding en andere non-food artikelen moest zij zich naar de binnenstad begeven waarvoor zij, gewoontegetrouw, de bus nam.

Zij kwam zelden buiten de stad en voelde daartoe ook geen enkele behoefte. Alles wat zij nodig had in haar kleine afgemeten leven bevond zich binnen een straal van enkele kilometers.

Van tijdverspilling had Sanneke nooit gehouden en dus deed zij op efficiënte wijze haar huishouden wanneer zij 's zaterdags van de supermarkt terugkwam. Daar was dan nog tijd genoeg voor.

De gewoonte om 's zondags te voet naar de kerk te gaan en de heilige mis bij te wonen, was Sanneke met de paplepel ingegeven en zij week er geenszins vanaf. Haar gang naar de kerk was vooral sleurmatig en geenszins inspirerend te noemen.

Verder bood zij de katholieke parochie haar diensten aan door, in een roulerend groepje van meest oudere dames, de schoonmaakwerkzaamheden in het kerkgebouw te verrichten. Zij was hiertoe eenmaal per maand ingeroosterd. De weinige vriendinnen die Sanneke had, waren dames op leeftijd die zij soms visiteerde, maar die haar nimmer bezochten. Zij had altijd een voorkeur voor oudere mensen gehad. Die stelden, in hun wijsheid, geen overbodige vragen.

Ook tante Gré had haar nooit uitgevorst over verleden en afkomst. Dit had een geruststellend effect gehad op Sanneke, die steeds had klaargestaan voor de oude dame. Zolang mensen haar met respect bejegenden en haar waardigheid betoonden, was Sanneke wel tot wederdienst bereid.

Tante Gré en haar familieleden waren overeen gekomen dat de oude dame, door afnemende gezondheid, baat zou hebben bij professionele hulp en begeleiding. Na deze beslissing was de weg naar opname in een bejaardenhuis spoedig geplaveid.

En het onvermijdelijke had vandaag plaatsgevonden: tante Gré was niet langer Sanneke's oude vertrouwde buurvrouw.

“Lieve help, hoe laat is het inmiddels?” mompelde Sanneke. Met een gigantische omweg waren haar gedachten weer in het heden beland en zij vond zichzelf terug, zittend in tante Gré's comfortabele fauteuil. In één forse beweging, alsof zij van zichzelf schrok, hief Sanneke zich snel uit haar gemakkelijke houding. Het was toch eigenlijk een tikje ongehoord en stijloos om in andermans woning, op andermans stoel, zomaar weg te dromen. Sanneke was blij dat tante Gré haar nu niet kon zien. Toch leek er nog iets van de oude dame in het appartement te leven. In de meubels, de kerstspullen of het schijnsel van de lampen. “Zo'n idee bekruipt mij omdat tante Gré jaren en jaren in dit huis heeft gewoond,” bedacht Sanneke snel. Dat sommige zaken onverklaarbaar zijn wilde zij niet weten. Een enorme geeuw zette overigens een streep door al haar verdere redeneringen. Zij rekte zich volkomen ongegeneerd uit en geeuwde vervolgens nog enige malen. Een immense vermoeidheid, die het resultaat was van een abnormaal lange dag, overviel haar zo plotseling, dat Sanneke niet meer na kon

denken over vorm of gepast gedrag. Even later kwam zij thuis. Zij nam snel een warme douche en föhnde, zittend op de rand van haar bed, haar weelderige, nog immer blonde haardos. Spoedig lag zij op haar kussen, onder het warme dekbed en maakte loomheid plaats voor een droomloze slaap.

Het was nauwelijks zeven uur in de ochtend toen Sanneke ontwaakte en snel nadien het dekbed open klapte om op te staan. De nacht was kort geweest, maar Sanneke was toch fit genoeg om direct tot actie over te gaan. Het bed werd afgehaald en voorzien van schoon linnen-goed. Sanneke zette de wasmachine aan en kleeedde zich vervolgens, iets minder formeel dan anders, in lange zwarte stoffen broek met daarop een groene trui. Het was vandaag zaterdag en in haar vrije tijd droeg zij altijd iets makkelijk, dat niet te opvallend of buitensporig was. Zij nuttigde snel haar ontbijtje en spoedde zich naar de supermarkt. Binnen drie kwartier was zij alweer terug met twee plastic tassen vol boodschappen. Zij ruimde al haar gekochte waar op in kasten en laden en begaf zich vervolgens naar het huis van tante Gré. Zij wilde de kerstboom van de oude dame aftuigen en opruimen. Maar eerst voorzag zij tante Gré's planten keurig van water.

De woning was, bouwkundig gezien, een kopie van Sanneke's appartement. "Het zal nuttig zijn om alles aan een korte inspectie te onderwerpen," overwoog Sanneke. "Misschien zijn er zaken die nader onderzoek vereisen en bovendien moet ik op zoek gaan naar dozen voor de kerstspullen." Tante Gré's vertrekken waren, zoals gezegd, gelijk aan die van Sanneke maar hadden toch een geheel eigen stijl en uitstraling. Er stonden veel spulletjes en snuisterijen in de woning en Sanneke verbaasde zich wederom over de wijze waarop het huis was achtergelaten.

Een kleine kamer rook naar vers hout en lag vol met spaanders. Het leek wel of daar nog zojuist was gezaagd en getimmerd. Welk familielid had hier staan klussen toen tante Gré zich al op de drempel van het bejaardenhuis bevond? In de slaapkamer stond een groot onopgemaakt bed dat omringd was door boeken, die overal verspreid lagen. De wastafel en het planchet van de badkamer waren bedekt met potjes, doosjes en flesjes. Naast de douche hingen twee gebruikte

handdoeken. Op het aanrecht en het fornuis van de keuken stonden allerlei potten, pannen, borden en glazen. Het toilet zag er redelijk maar toch niet echt schoon uit.

Sanneke fronste haar welgevormde wenkbrauwen. Haar intens blauwe ogen aanschouwden steeds meer troep en in haar brein begonnen razend snel radertjes te werken, die aanspoorden tot actie. Even later was zij al bezig met het opstapelen van de boeken in de slaapkamer. Vervolgens verrichtte zij, doelgericht en bijna automatisch, allerlei handelingen. Zij wilde de orde en netheid in het huis zo vlug mogelijk herstellen. Toen zij bij de kerstboom was aangekomen, nam zij weer even plaats in tante Gré's fauteuil en zuchtte. Zij lag nu wel wat achter op haar schema, want haar huishouden lag in het aangrenzend appartement nog te wachten. Sanneke realiseerde zich dat zij daar niet aan toe kwam als zij nu nog langer in tante Gré's huis bleef.

Die kerstboom moest dus maar tot morgen wachten, die kon zijn na de heilige mis nog wel opruimen. Hoewel werken op zondag niet in haar boekje voorkwam, moest er, om de situatie het hoofd te bieden, maar voor een keer een uitzondering worden gemaakt.

Steeds weer maakte Sanneke, met haar benepen zienswijze, de dingen erger dan zij in werkelijkheid waren. Die neiging dwong haar tot daden. Handeling en werkzaamheid waren een probaat medicijn tegen twijfels en verwarring, tegen hersenspinsels en dwarrelende gedachten.

Een medicijn waaraan Sanneke reeds jarenlang was verslaafd. Zij greep er telkens weer naar, want zij moest overleven in de grijze nevel die zij, bijna tastbaar, rondom zichzelf had opgetrokken. De wegen naar een klaarder en vreugdevoller bestaan kende Sanneke niet en zij zou ze niet vinden zolang zij steeds in hetzelfde gedrag verviel. Zij leefde in een cirkel die zij niet doorbreken kon zonder ingreep van buitenaf. Alle mensen met goede bedoelingen die zich om haar hadden bekommerd, waren niet geslaagd in hun pogingen om haar tot wat meer leven te wekken. Maar waar menselijke betrokkenheid tot nu toe had gefaald, werd een weg bereid naar een geheel afwijkende, ongekende en onvermoede mogelijkheid tot herstel. Een geheel ander inzicht dan het gangbare zou de balsem vormen die losmaakt en in beweging zet.

Op dit moment had Sanneke helemaal geen behoefte aan smeersels of gezalf. De adrenaline raasde door haar lichaam en deed haar opspringen uit tante Gré's comfortabele stoel. Als zij nu alvast de slingers uit de kerstboom haalde dan zou zij morgen de rest van de kerstversiering iets sneller en gemakkelijker kunnen verwijderen, zo redeneerde Sanneke. Zij stortte zich als het ware op de kerstboom, maar bracht deze, in alle haast, aan het wankelen.

“Hé zeg! Kun je niet uitkijken waar je loopt?”

Sanneke snelde verbijsterd achterwaarts. “Wie riep daar in vredesnaam? Enfin, dat was natuurlijk een van de burens. De flat is nogal gehorig,” meende Sanneke. Zij was nog niet helemaal over de schrik heen en keek eens goed naar de kerstboom. Die was toch wel heel bijzonder getooid, zo moest zij toegeven. Aan de vele takken hingen zeer fraaie marionetten, uit hout gesneden en gekleed in de mooiste stoffen. Zij stelden onder meer ridders te paard, jonkvrouwen, draken, prinsessen en een koninklijk paar voor. Op het kleed, onder de kerstboom, stonden enkele speelgoedkastelen en -burchten. Er zat zoveel zeggingskracht en levensechtheid in de houten poppen, dat zelfs Sanneke erdoor geboeid moest raken. Zij betastte voorzichtig enkele marionetten met haar vingertoppen. De ridders te paard begonnen na deze aanraking zachtjes te bungelen en hoe zij een en ander in werking had gezet, ontging Sanneke, maar zij hoorde plotseling een fraaie melodie met zang, als uit een speeldoos.

*“Valla valla valentijn
Ik ben ridder Paladijn
Zing voor u een melodij
Dat ik u aldus verblij*

*Kom onder mijn baldakijn
Dan schenk ik u het harte mijn
Hoop dat u mij teer bemint
Dat u mij bent welgezind*

*Hebt g'uw harte reeds geschonken
Moet daarop worden geklonken
Of hebt g'uw harte reeds verloren
Kan ik u niet meer bekoren
Zeg het ridder Paladijn
Dan zoek ik snel uw hartekijn
Zodat u weldra worde mijn*

“Nee maar! Is ditsoms de tekst van een middeleeuws Sinterklaasgedicht?” mompelde Sanneke geërgerd. Dat zulke fraaie marionetten, op zo'n melodie en met welluidende stem, zo'n onzin uitkraamden, werd zelfs haar even teveel.

“Ach, je moet maar denken: het is ridder Paladijn die zijn roes wil uitslapen maar daarin belemmerd wordt door een blonde boerenmeid,” sprak een felle vrouwenstem vanuit de kerstboom.

Sanneke deinsde opnieuw achteruit. Wat gebeurde hier?

“Zit er soms een of ander mechaniek in die houten figuren verstopt dat snel opneemt, terug spoelt en afspeelt? Ja, zo moet het wel zijn,” peinsde Sanneke. Wat stond haar anders te doen dan snel en efficiënt iedere andere oplossing voor het vraagstuk uit haar gedachten te bannen? En al waren die houten marionetten nog zo fraai, zij zou ze morgen zo snel mogelijk in een doos laten verdwijnen.

Met dit voornemen in gedachten verliet Sanneke ijlings tante Gré's woning.

Sanneke kleepte zich de volgende ochtend plechtig in een lange zwarte japon die zich nauw sloot om haar slanke gestalte. Zij stapte in haar zwarte laarzen met hak en trok een grijze halflange wollen mantel aan. Aldus uitgedost vertrok zij richting kerk.

Een ieder die haar zag, zou moeten erkennen dat Sanneke's koele en ingetogen uiterlijk haar een zekere schoonheid verleende. Haar teint was egaal en mat en stak fraai af tegen de leikleurige jas. Haar tijdloze uitstraling en intelligente oogopslag gaven haar een zekere elegantie. Dat zij aantrekkelijk en bekoorlijk zou kunnen zijn, was een zaak waarmede Sanneke haar hersens nog geen moment had gepijnigd. Je

kon je afvragen of zij überhaupt wel wist dat zij een vrouw was. Zij ontweek de blikken van de meeste kerkgangers en groette kort en bondig met een snel knikje naar enige bekenden.

De wijze waarop zij iedere zondag kalm en alleen in de kerkbank zat, knielde of stond, met haar blanke handen het missaal omvattend, was zeer beheerst, zoals haar gehele uitstraling.

Zij had wel iets van een asgrauwe zeemeermin, in troosteloze eenzaamheid gezeten op een rots, bevallig, maar onaanraakbaar.

Veel kerkgangers verwonderden zich iedere week weer over de “geheimzinnige vrouw” en maakten zich tevens zorgen om haar. Maar wanneer zij een gesprek met haar wilden aanknopen ontvingen zij veelal nul op het rekest want Sanneke had altijd betere en meerdere dingen te doen dan praten.

Na de mis spoedde zij zich die ochtend huiswaarts. Zij had nog zoveel werk te verrichten in tante Gré ’s appartement! Zij besloot om maar direct daadkrachtig aan de slag te gaan. Zij ging nog even haar eigen woning binnen om zich te verkleden. Even later kwam zij in zwarte broek en groene trui het huis van de oude buurvrouw binnen.

Zij had nog wat dozen uit een van haar eigen kasten meegenomen, plat opgevouwen onder haar arm. Eenmaal in tante Gré ’s halletje aangekomen liet zij die van schrik bijna vallen.

De troep op de grond vóór haar was duidelijk, verschrikkelijk en bijna angstaanjagend aanwezig. Maar Sanneke liet zich niet zo snel van haar stuk brengen. Zij bezag de kruimels en andere etensresten, alsmede de lege flessen en verdwaalde kurken, in een staat van toenemende wrevel. “Wel verdraaid, die stomme familieleden! Hoe moet ik op deze manier de boel in vredesnaam op orde houden?” foeterde Sanneke hardop.

“Kom binnen en zet je hoed af, edele jonkvrouw en wees niet bevreesd of ontstemd. Wij zijn van goede huize en wij ontvangen je blij van zin!” klonk het welluidend vanuit de huiskamer.

Van schrik was Sanneke al bij de voordeur. Zij wilde het pand aanvankelijk verlaten maar zij bedacht zich. Zij zou die familieleden wel even de waarheid vertellen. Hoe durfden die haar zo van streek te maken met hun malle praatjes en hun rond slingerende troep?

Sanneke stampte tante Gré's salon binnen en viel bijna achterover toen zij zag wat er zich in het vertrek afspeelde. Twee houten ridders te paard voerden een soort schijntoernooi uit op de eettafel die Sanneke een vorige keer nog zo keurig had opgeruimd en schoongemaakt. "Waar zit de familie van tante Gré?" riep Sanneke kwaad.

Maar het antwoord kwam van één der ruiters op tafel. "Hier zijn wij! Aanschouwt en zoekt niet verder!"

Nijdig graaide Sanneke het paard met de sprekende ruiter van tafel terwijl zij mopperde: "ik zal dat stomme mechaniek vinden en voorgoed uitzetten of onklaar maken. Vervolgens zal ik deze hier, met al zijn kornuiten, zo snel mogelijk opbergen!"

"Há há en waar wil je ons dan verstoppen?" hoonde de dappere ruider. "Hij die zonder vrees of blaam is laat zich niet uit het veld slaan en het is nog te vroeg om mij af te voeren, ofschoon ik moet toegeven dat die wijn flink koppig is... hips!"

"Hou je kop, stuk robot!" schold Sanneke, nu toch wel wat nerveus zoekend naar een knop of hendel die het storend gebabbel voorgoed in de kiem moest smoren.

"Zeg, wat doe je? Dit is ongepast, jonkvrouw! Je valt met de deur in huis en betast ridder Paladijn direct met schijnbaar oneerbare bedoeelingen!"

Geschokt zette Sanneke de ruiter onmiddellijk weer neer naast zijn kameraad, die alles onthutst en tot op dat moment zwijgend had aangekeken. Iemand oneerbaar betasten, al was hij van hout, was wel het laatste dat Sanneke wilde.

"N... neem mij niet kwalijk," stamelde zij, nu toch volkomen verward. "Ik... ik... eh... zoek een manier om uw mechaniek uit te schakelen. Ik bedoel... u heeft een stem gekregen van degene die u gemaakt heeft... en hoe kan ik die weer tot zwijgen brengen?"

De beide ridders gierden het nu uit van het lachen waardoor zij hun verschrikte, met de oren draaiende paarden, snel moesten intomen.

"Wáháhááá, onze stem uitschakele, wat dach je joffer! Wie hep jou je stem gegeve en hoe motte we die weer uitzette dan? Zeg op, we doen nut met alle plezier!" krijste nu uit volle borst Paladijns makker.

"Mijn stem is mij door de Almachtige geschonken en hij bepaalt waar,

wanneer en hoe die wederom tot zwijgen zal worden gebracht,” pre-dikte Sanneke belerend.

“Rustig nou maar, beste vriend,” sprak Paladijn sussend tot zijn kame-raad. “Het is toch zonde, zo’n mooie jonkvrouw, maar zo boos... zó boos. Luister lief kind!” Paladijn wendde zich nu tot Sanneke. “Wij marionetten zijn geschapen door vader Jozef de timmerman, tante Gré’s ontslapen echtgenoot, of door diens familieleden. Wij zijn ver-vaardigd uit zeer zeldzaam matasambahout dat heel levensvatbaar is. Die eigenschappen en het feit dat vader Jozef en zijn verwanten won-deren konden en kunnen verrichten, maken dat wij marionetten in staat zijn om een eigen leven te leiden. Dat ik bijvoorbeeld zo mooi kan spelen en zingen heb ik dus in zekere zin te danken aan de won-deren van vader Jozef.”

“Die trouwus ook wel een glaasje lustte,” gniffelde Paladijns makker. “M... maar dit is spotten met de hoogste wetten! Gods wonderen zijn niet te evenaren,” sprak Sanneke in een zwakke poging om de bizarre situatie, waarin zij zich bevond, onder controle te krijgen.

“Welnu lief kind,” hernam Paladijn, “vader Jozef was een rechtstreekse afstammeling van dé Jozef van Nazareth. In een roerig verleden heeft deze van zijn pleegzoon geheime krachten ontvangen. Misschien wel uit dankbaarheid of gewoon voor de lol, dat kan natuurlijk ook. Maar het is een feit dat alle afstammelingen in rechte lijn dezelfde krachten bezitten als hun voorvader, Jozef de timmerman uit Nazareth. Onze schepper en zijn verwanten vormen daarop geen uitzondering.”

“D... dus... tante Gré’s dochter Josefiën, tante Gré’s zwager en de neven Jos en Joost en de kinderen van Josefiën, de tienjarige tweeling Joshua en José...”

Omdat Sanneke haar oude buurvrouw regelmatig had bezocht, kende zij enkele van haar familieleden.

Maar Sanneke’s voorstellingsvermogen was al niet bijster groot en zou weldra uit zijn voegen barsten, als de onwaarschijnlijke gebeurtenis-sen, die zich op dit moment voltrokken, geen wending namen. Bijna instinctmatig besloot zij dat zij de hele situatie zo snel mogelijk de rug zou toekeren.

“Eh... ik moet even weg. Ik wil iets bespreken met tante Gré,” sprak Sanneke nu weer wat fermer.

“Natuurlijk, natuurlijk! Maar kom snel weerom en wees niet te snel ontmoedigd. Wij verwelkomen je met wijn, spijs en gezang.”

Achterwaarts lopend verliet Sanneke het pand. Zij moest iets doen om zichzelf weer tot rede te brengen.

Zij zou tante Gré vandaag nog met een onverwacht bezoek vereren.